

	Центральнoукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни				
		Назва дисципліни: Психологія				
		Статус дисципліни: обов'язковий компонент (цикл загальної чи фахової підготовки).				
Галузь знань		01 Освіта / Педагогіка				
Спеціальність		015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)				
Освітня програма		015.39 Професійна освіта (Цифрові технології)				
Рівень вищої освіти		Перший (бакалаврський)				
Форма навчання		денна				
Курс		1-й				
Семестр		1-й, 2-й				
Обсяг дисципліни		Кредити	4,5	Години	135	
		Лекційні			10 годин – 1-й семестр; 18 годин – 2-й семестр	
		Практичні/семінарські			8 годин – 1-й семестр; 16 годин – 2-й семестр	
		Лабораторні			-	
		Самостійна робота			42 годин – 1-й семестр 41 годин – 2-й семестр	
Семестровий контроль		1-й семестр – залік; 2-й семестр – екзамен				
Викладач		Ржевська-Штефан Злата Олександрівна кандидат психологічних наук, доцент				
Контактна інформація		z. o. rzhevaska-shtefan@cuspu. edu. ua				
Кафедра		Кафедра філософії, політології та психології				
Факультет		Факультет історії, бізнес-освіти та права				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)		Курс Психологія (<i>«Основи загальної психології», «Основи вікової, педагогічної та соціальної психології» та «Основи психологія праці»</i>) розкриває систему знань про психологічні особливості людини як об'єкта педагогічної та суб'єкта навчальної та професійної діяльності. Частина курсу "Основи загальної психології" дає можливість слухачам краще пізнати себе як суб'єктів навчання, усвідомити свої сильні сторони та зони, що потребують розвитку або корекції, дає підґрунтя для розуміння сутності індивідуального підходу в навчанні. Цей розділ курсу Психологія дає відповіді на такі				

запитання:

- На які свої особливості слід звернути увагу, щоб навчатися більш успішно?
- Як підвищити власну мотивацію до навчання?
- Як ефективніше запам'ятовувати навчальний матеріал?
- Як впоратись з негативними емоційними станами?
- Як розвинути в собі певні позитивні якості?
- Як компенсувати особливості темпераменту, які перешкоджають успішності в навчанні та спілкуванні?

Частина курсу "Основи вікової, педагогічної та соціальної психології" та "Основи психології праці" надає доступ до оволодіння теоретико-методологічними знаннями та практичними навичками, які є важливою передумовою успішного здійснення ефективних психолого-педагогічних впливів в освітній діяльності вчителя. Цей розділ курсу Психологія дає відповіді на такі запитання:

- Як зацікавити учнів своїм предметом?
- Як допомогти учням покращити їх успішність?
- Коли і як здійснювати індивідуальний підхід в навчанні та вихованні?
- Який стиль психолого-педагогічного впливу обрати?
- Який стиль спілкування з учнями буде найбільш ефективним?
- Як поводитись з учнями, які порушують дисципліну, вимагають багато уваги, чинять активний спротив вчителю або навпаки занадто пасивні?
- Як покращити взаємини у класі?
- Як допомагати учням розв'язувати їх конфлікти?
- Як спілкуватись з батьками учнів?
- Як допомогти учням обрати професію?
- Як вберегтись від професійного вигорання?

Місце курсу серед інших в освітній програмі: Курс Психологія логічно пов'язаний із такими навчальними дисциплінами як Філософія, Педагогіка та Методика викладання.

Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)

Метою курсу є забезпечення майбутніх вчителів теоретичними знаннями та практичними навичками з основ психології та формування у них загальної психологічної культури та компетентності -

	<p>здатності особистості до самопізнання, самоконтролю, до ефективного спілкування і взаємодії з іншими людьми, саморозвитку та самореалізації. Все це визначає міру ефективності вчителя при виборі ним тих чи інших психологічних засобів навчання та в організації взаємодії в освітній діяльності.</p>
<p>Компетентності</p>	<p>Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, у галузі освіти та цифрових технологій, що передбачає застосування теорій та методів педагогічних та комп'ютерних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 08. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p> <p>ФК 14. Здатність керувати навчальними/розвивальними проектами.</p> <p>ФК 15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.</p> <p>ЗКПС 6. Здатність виявляти лідерські якості</p> <p>ЗКПС 9. Здатність запобігати конфліктним ситуаціям.</p>
<p>Програмні результати (Чому можна навчитися)</p>	<p>ПРН 04. Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.</p> <p>ПРН 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.</p> <p>ПРН 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.</p> <p>ПРН 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.</p> <p>ПРН 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук</p>

(відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.

ПРН 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу.

ПРН 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

ПРН 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

ПРН 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

ПРН 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

ПРН 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПРН 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

Зміст дисципліни

Розділ 1. Загальна психологія

Тема 1. Психологія як наука. Психіка і свідомість.

Тема 2. Пізнавальні психічні процеси: чуттєве пізнання (відчуття та сприймання), пам'ять.

Тема 3. Пізнавальні психічні процеси: раціональне пізнання.

Тема 4. Увага.

Тема 5. Емоції та почуття.

Тема 6. Воля.

Тема 7. Мотивація.

Тема 8. Особистість.

Тема 9. Індивідуально-типологічні особливості особистості: темперамент.

Тема 10. Індивідуально-типологічні особливості особистості: характер та здібності.

Розділ 2. Вікова, педагогічна та соціальна психологія

Тема 11. Психічний розвиток і навчання.

Тема 12. Психологія дитини від народження до вступу в школу.

Тема 13. Молодший шкільний вік.

	<p>Тема 14. Підлітковий вік. Тема 15. Психологія ранньої юності. Тема 16. Основи психології учіння. Тема 17. Основи психології навчання. Тема 18. Основи психології виховання. Тема 19. Педагогічне спілкування. Тема 20. Психологічний аналіз професійної компетентності педагога.</p> <p>Розділ 3. Основи психології праці Тема 21. Основні питання психології праці . Тема 22. Людина як суб'єкт виробничої діяльності. Тема 23. Функціональні стани людини в праці. Тема 24. Психологія професій.</p>
<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p>Система оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів враховує: лекційні, практичні заняття, виконання самостійної роботи та Індивідуального дослідницького завдання (ІНДЗ) Оцінювання здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Розподіл балів по семестрах:</p> <p>Семестр I: 100 балів. Практичні заняття - 20 балів (5*4=20); Самостійна робота - 40 балів (4*10=40); Контрольні роботи - 20 балів; ІНДЗ - 20 балів.</p> <p>Семестр II: 100 балів. Практичні заняття - 24 бал (3*8=24); Самостійна робота - 30 балів (3*10); Контрольна робота - 6 балів; Екзамен - 40 балів.</p> <p><i>Робота на практичному занятті оцінюється: у I семестрі максимально у 5 балів.</i> <i>Критерії нарахування балів:</i> 5 балів - студент приймає активну участь в усіх видах роботи на практичному занятті, демонструє глибоке знання теоретичного матеріалу, виявляє вміння аналізувати психічні явища, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, пояснює онтогенез психічних процесів, емоційно-вольової сфери, індивідуально-психологічних властивостей тощо. 4 бали - студент приймає активну участь в усіх видах роботи на практичному занятті, проте його знання тем не достатньо міцні, поясненням бракує точності або глибини. 3 бали – студент приймає достатньо активну участь в практичному занятті (проте не у всіх видах</p>

роботи), демонструє достатні, проте не досить глибокі знання теоретичного матеріалу. Може наводити приклади, коментувати психічні явища, проте є незначні труднощі у розумінні системних зв'язків.

2 бали – студент приймає достатньо активну участь в практичному занятті (проте не у всіх видах роботи), демонструє достатні, проте не досить глибокі знання теоретичного матеріалу. Може наводити приклади, коментувати психічні явища, проте є незначні труднощі у розумінні системних зв'язків.

1 бал – студент приймає участь в практичному занятті, проте його активність має характер пасивного слухання відповідей одногрупників та епізодичних коментарів, з яких видно, що студент розуміє теоретичний матеріал. При виконанні практичних завдань не дотримується послідовності аналізу, допускає помилки, потребує допомоги викладача.

У II семестрі - у 3 бали.

Критерії нарахування балів:

3 бали – студент приймає активну участь в усіх видах роботи на практичному занятті, демонструє глибоке знання теоретичного матеріалу, виявляє вміння аналізувати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

2 бали – студент приймає достатньо активну участь в практичному занятті (проте не у всіх видах роботи), демонструє достатні, проте не досить глибокі знання теоретичного матеріалу. Може наводити приклади, коментувати психічні явища, проте є незначні труднощі у розумінні системних зв'язків.

1 бал – студент приймає участь в практичному занятті, проте його активність має характер пасивного слухання відповідей одногрупників та епізодичних коментарів, з яких видно, що студент розуміє теоретичний матеріал. При виконанні практичних завдань не дотримується послідовності аналізу, допускає помилки, потребує допомоги викладача.

Виконання завдань самостійної роботи до теми - оцінюється максимально в I семестрі в 4 бали, а в 2 семестрі - в 3 бали за завдання до певної теми модуля. Враховується самостійність, якість,

повнота, вчасність виконання завдання.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (I семестр) – оцінюється максимально в 20 балів. При цьому враховується те, наскільки в повному об'ємі виконане завдання, його зміст, оформлення, вчасність.

Контрольні роботи. Для проведення контрольних робіт розроблено тестові контрольні завдання.

Підсумковий контроль у I семестрі проводиться у формі диференційованого заліку в останній тиждень семестру. Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів, які студент набрав за всі види роботи впродовж семестру.

Мінімальна кількість балів для того, щоб отримати позитивний результат - 60 балів. У випадку отримання менше 60 балів за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Підсумковий контроль у II семестрі - екзамен, який передбачає усні відповіді студентів. Максимальна кількість балів – 40.

Політика курсу

Максимальний бал за курс можна отримати за умови, якщо:

- студент був активний під час всіх лекційних та практичних занять;
- відпрацював пропущені з поважної причини заняття у встановлений термін;
- виконав усі завдання у повному обсязі і вчасно.

Усі пропущені студентом заняття мають бути відпрацьовані ним у встановлений викладачем термін. За завдання, виконані пізніше встановленого терміну (без поважної причини), студент не може отримати максимальний бал.

Бал за проходження курсу може бути знижено, якщо:

- студентом порушувалися етичні норми поведінки;
- студент порушував академічну доброчинність (вдавався до обману, плагіату, списування).

Під час виконання контрольних робіт або складання іспиту студент може користуватися лише тими

допоміжними матеріалами, які визначені викладачем. Студентові забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами та користуватися матеріалами, крім дозволених. За умови порушення студентом установлених правил виконання роботи викладач позбавляє можливості продовжувати виконання завдання, не перевіряє роботу, робить на ній відповідний запис і оцінює нулем балів.

Результати студента, який не з'явився, також оцінюються нулем балів незалежно від причини.

Перескладання контрольної роботи допускається в терміни, визначені викладачем, під час поточних консультацій.

Інформаційне
забезпечення

Рекомендовані джерела

Основна

1. Ржевська-Штефан З.О., Клочек Л.В., Уличний І.Л. Основи психологічних наук. Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студентів ВНЗ// Кіровоград: РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2019. – 302 с.
2. Практикум з психології : психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник Періг І.М. – Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. – 116 с.
3. Мазяр О.В. , Кириченко В.В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 190 с

Допоміжна

1. Вікова і педагогічна психологія: Навч. Посіб. / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська та ін. – К.: Каравела, 2006. – 344 с.
2. Вікова психологія / Під ред. Г.С.Костюка.- К.: Рад. школа, 1976.- 272 с
3. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Теоретичний курс [текст] навч. посіб. / Т.В. Дуткевич. – К: Центр учбової літератури, 2016. – 388с.
4. Іонов І.А. Фізіологія вищої нервової діяльності (ВНД): навчальний посібник/ І.АІонов, Т.Є.Комісова, А.В. Мамотенко, С.О. Шаповалов, Сукач О.М. Теремецька Н.Ф Катеринич О.О. – Х.: ФОП Петров В.В., – 2017. – 143с.
5. Максименко С.Д. Загальна психологія. Видання 3-є, перероблене та доповнене. Навчальний посібник. –К.: Центр учбової літератури, 2010. – 288с.
6. Психологія праці та інженерна психологія :

навчальний посібник для студентів денної і заочної форм навчання спеціальності 053 «Психологія» - 2-ге вид., перероб. і доп. / укладач О.С. Юрков. – Мукачево: МДУ, 2018 - 187 с.

7. Рибалка В. В. Психологія та педагогіка праці особистості: від обдарованості дитини до майстерності дорослого: посібник. К. : Інститут обдарованої дитини, 2014. 220 с.
8. Савчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2005. – 360с.
9. Савчин М.В. Педагогічна психологія: Навч. посібник – К.: Академвидав, 2007. – 427 с.
10. Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. Загальна психологія. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 384 с.
11. Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. Вікова психологія. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 384 с.
12. Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А.. Педагогічна психологія. Навч. посіб. – Київ «Центр учбової літератури», 2012. – 168 с.
13. Усе про мотивацію/ уклад. А. Г. Дербеньова. — Х.: Вид. група «Основа», 2012. — 207с.
14. Щербакова І. М. Психологія праці : теоретичні і методологічні основи наукових досліджень. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2014. 44 с.
15. Эриксон Э. Идентичность: юность и кризис: Пер. с англ. – М.: Просвещение, 1996.

Он-лайн ресурси

1. Булінг у школі: чому українські діти такі жорстокі?
<https://www.bbc.com/ukrainian/features-44425003>
2. Кондратенко Л.О. Психологія первинної шкільної неуспішності: монографія/ Кондратенко Л.О. – Чернігів: Десна Поліграф, 2017. – 488 с.
http://lib.iitta.gov.ua/709374/1/kondratenko_kniga_488str.pdf
3. Перевірте роботу вашого мозку за кілька секунд.
http://tsikavapsyhologiya.blogspot.com/2015/01/blog-post_24.html
4. Протидія булінгу.
<http://llt.multycourse.com.ua/ua/page/22/103>
5. Психологічні причини неуспішності
<https://osvita.ua/school/method/psychology/3482/>

	<p>6. Розлад дефіциту уваги та гіперактивності: що потрібно знати батькам і вчителям. https://nus.org.ua/view/rozlad-defitsytu-uvagy-ta-giperaktyvnosti-shho-potribno-znaty-batkam-i-vchytelyam/</p> <p>7. Тест онлайн на визначення домінуючої півкулі і стилю навчання https://psyttests.org/cognitive/solatN-run.html</p> <p>8. Чути себе: як боротись з професійним вигоранням у вчителів. https://nus.org.ua/articles/chuty-sebe-yak-borotys-z-profesijnym-vygorannjam-u-vchyteliv/</p> <p>9. Як подолати дитячий негативізм? https://dnz15pazlik.vn.ua/blog/yak-podolaty-dytyachyy-negatyvizm-slova-yakymy-varto-zaminyty-zvychni-zauvazhennya-v-storonu</p> <p>10. Як перевірити, чи готова дитина до школи. https://nus.org.ua/view/yak-pereviryty-chy-gotova-dytyna-do-shkoly/</p>
Матеріально-технічне забезпечення	Здобувачі освіти повинні мати вільний доступ до інтернету (до корпоративної платформи GoogleClass)